

29/8

Ryska ordlekar

Den ryske publicisten D. Saslavskijs skrift "Sovjetdemokratin" har av det kommunistiska förlaget Arbetarkultur framlagts för svensk publik. Först och främst bär den vittne om den kommunistiska debattens förfall. Trotskij var en betydande författare; Lenin, Bucharin, Radek och andra utvecklade en stor dialektisk förmåga. Hos den nu härskande ideologins försvarare möter den tomhet och den färglöshet som blir resultat av en sedan länge fulländad likriktning. Man frapperas också av att den utvecklingstanke som behärskade revolutionens teoretiker helt försvunnit hos deras arvtagare. För tjugufem år sedan beskrevs den ryska regimen som ett ofullkomligt mellanstadium; inom kort skulle den ersättas av det idealsamhälle vars främsta förutsättning var den statliga tvångsordningens avskaffande. Nu skildras den bestående ordningen som idealisk; sovjetdemokratin "är den mest djupgående och den bredaste demokratin i världen".

Den teknik varigenom denna slutsats blir möjlig är redan väl känd, den användes i det nazistiska Tyskland och det fascistiska Italien lika väl som i bolsjevismens Ryssland. De viktigaste fakta förtiges. Inte ett ord sägs om att all opposition är förbjuden, att regeringen dirigerar alla opinionsbildande organ, att på blotta misstanken om ett kritiskt eller skeptiskt sinnelag miljoner människor sänts till död eller straffarbete. Den andra, positiva linjen i propagandan består i förvanskning av de begrepp som används i hedersam betydelse. Ordet demokrati står härvid i främsta ledet, och det gäller att på ett smidigt sätt ge det en innebörd rakt motsatt den vanliga. Det sker genom en serie ordlekar, flitigt begagnade redan av Goebbels och Mussolini, för att icke tala om äldre varianter i de politiska ideologiernas historia.

I en demokrati finns skilda partier, helt enkelt därför att människor då de får tänka fritt tänker olika. Den tanken förkastas av Saslavskij. Endast då skilda klasser finns i ett samhälle, uppstår, skriver han, skilda partier; i Ryssland finns ingen klassskillnad, alltså är en uppdelning i partier omöjlig. Resonemanget är falskt redan därför att å ena sidan politiska partier kan vara förankrade i helt andra ting än sociala motsättningar, å andra sidan de ekonomiska skillnaderna mellan olika folkgrupper är betydande i Ryssland. Men viktigare är att ingen antydning ges om att alla partier, utom det kommunistiska, är förbjudna. Vad som är följden av den ryska diktaturens hårdhet påstås vara en konsekvens av det ryska samhällets struktur. Varför provar man inte hållfastheten av sin tes genom att tillåta oppositionella partier?

I "Revolutionen och staten" (1917) förklarade Lenin att absolut ekonomisk jämlikhet skulle genomföras av den segrande kommunismen. Nu är de ekonomiska skillnaderna mellan olika samhällsgrupper minst lika stora i Ryssland som i de s. k. kapitalistiska staterna; en företagsledare kan ha bortåt hundra gånger så hög lön som en arbetare, och skatterna medför icke på samma sätt som i USA, England eller Sverige en ekonomisk utjämning. Efter Stalin försvarar Saslavskij denna ordning. "Det socialistiska systemet i Sovjetunionen erkänner ingen småborgerlig nivellering... Socialismen innebär ingen allmän ekonomisk utjämning." Den bakomliggande tankegången, utförd av Stalin, är av in-

tresse. Enligt Marx berodde inkomstskillnaderna väsentligen på att vissa personer ägde produktionsmedlen, medan det stora flertalet var tvungna att arbeta i dessa ägares tjänst. Kommunismen har upphävt den privata äganderätten till produktionsmedel. Därmed bortfaller enligt Marx den förnämsta källan till ekonomisk olikhet. Att faktiskt en person förtjänar hundra gånger så mycket som en annan blir följaktligen likgiltigt. För den sanna socialisten är denna faktiska olikhet ett sken, den som fäster sig vid den är fången i småborgerliga fördomar. På alldeles samma sätt resonerade nazisterna. Eftersom kommunismen, respektive nazismen segrat, skall den fattige vara nöjd med sin lott; missnöje tyder på ett gement och kontrarevolutionärt sinne.

Rätt läst har Saslavskijs lilla skrift ötskilligt att lära svenskarna och icke minst den svenska arbetarklassen. Man får här veta vad kommunisterna menar med den "verkliga" demokrati de vill införa. Om de lyckas tillämpa Stalins mönster, blir oppositionen förbjuden — socialdemokraterna lika väl som höger. De åsikter som tolereras blir icke ens på något sätt sakligt bestämda; de rätta åsikterna blir helt enkelt de härskandes åsikter. Den väldiga koncentrationen av makt och ekonomiska fördelar hos statsledningen och statsbyråkratin blir "sann" socialism och att begära en ändring häri blir facism och reaktion. Och detta samhälle, får liksom Ryssland, hederstiteln "djupgående och bred demokrati".